

KOLACIĆI

KORIŠĆENJE I REGULATIVA

NEMANJA LISINAC
APRIL 2022.

RAZLOG NASTANKA ZAKONA

Skoro sve stranice na web-u koriste kolačiće kako bi sačuvale podatke unutar web pregledača korisnika. Postoje i druge tehnologije koje rade sličnu stvar, ali pošto su kolačici bili najzastupljeniji, EU je odlučila da ih reguliše zakonom, koji je danas poznat kao "The Cookie Law" - zakon kolačića

Zakon je donet kako bi se zaštitala privatnost internet korisnika, upozoravajući ih na to koje se informacije o njima prikupljaju, kako se one koriste i dozvoljavajući im da izaberu da li to žele ili ne.

Vremenska linija

2002.

Prvi nacrt zakona o kolačićima

2011.

Zakon o kolačićima stupa na snagu

2018.

GDPR

2009.

Dopuna i donošenje zakona u EU

01

EU ZAKONI O KOLAČIĆIMA

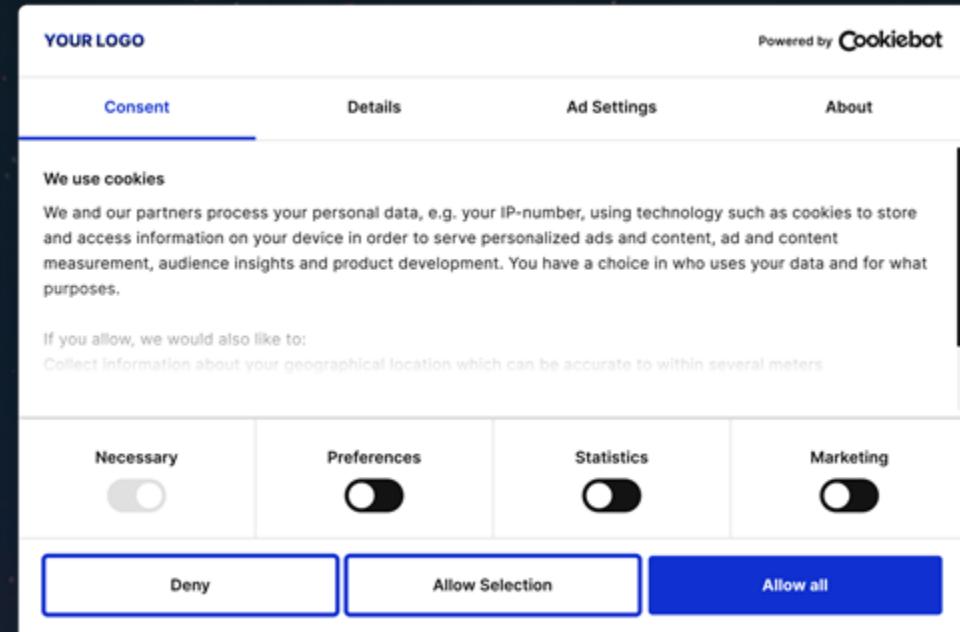
2011.

Na osnovu zakona iz 2011. sajt je dužan da:

- Sačeka sa korišćenjem trakera i kolačića dok mu korisnik to eksplicitno ne dozvoli
- Jasno informiše korisnika o kolačićima i trakerima koji će se koristiti
- Pita korisnika za dozvolu da se koriste svi kolačići i trakeri
- Dozvoli korisniku da odbije korišćenje kolačića, a i da omogući laku promenu mišljenja u bilo kom trenutku

+

+

Trakeri

korisni ili ne

Trakeri – kolačići za praćenje se koriste na sajtovima za potrebe reklama i mogu da sakupi informacije o vašim oblastima interesovanja, mogu videti proizvode koje pregledate i šta kupujete.

Oni koriste tu informaciju kako bi vam prikazali reklame koje vas mogu zanimati na sajtu odakle su prikupili informacije ili na bilo kom drugom sajtu koji koristi trakere. Tako na primer ako ste gledali da kupite laptop na Gigatronu, mogu vam izaći reklame o popustima za laptopove na Facebooku ili na Tehnomaniji.

Nekim korisnicima se to dopada jer ako želite da nađete najpovoljnije neki laptop, neka od tih reklama može biti veoma korisna. Takođe, vlasnicima sajtova to svakako koristi.

Jer što više reklame prate lične interese, veća je šansa da će korisnik kliknuti na nju.

Dok drugi smatraju da kolačići previse zaziru u privatnost tako što prate svaki naš klik i koriste naš istorijat kako bi dobili materijalnu korist.

NEOPHODNI KOLAČIĆI

Ali naravno, nije svim kolačićima u cilju da vam prikažu reklame. Neki su neophodni kako bi sajt funkcionisao ispravno. EU se složila sa tim i napravila izuzetak od regulative za kolačice bez kojih sajt ne bi mogao da pruža svoje usluge.

Ovaj deo je bio jako koristan za sve one koji su se bavili internet prodajom. Kada posetite vašu internet prodavnici, očekujete da stvari koje ste dodali u korpu ostanu u korpi dok ih ne naručite ili izbacite iz iste. Kolačići vam to omogućavaju. Ako biste ih isključili, onda bi taj sajt izgubio smisao. Tako da su oni izuzeti od regulative.

Poređenje kolačića

Trakeri

- Prate vaše internet navike
- Omogućavaju personalizovane reklame
- Najčešće donose materijalnu dobit oglašivačima
- Neophodno je da ih korisnik dozvoli

Neophodni kolačići

- Kolačići koji omogućavaju ispravno funkcionisanje sajtova
- Nikada ne donose materijalnu dobit
- Nije neophodan pristanak korisnika

02

GDPR - 2018. General Data Protection Regulation

Ako vas pitaju da li želite da neko poseduje vaše lične podatke, prodaje ih i skladišti – verovatno je da će odgovor biti ne.

S druge strane, naše lične informacije nalaze se širom Interneta, u masovnim bazama podataka telekom operatera, banaka, društvenih mreža i drugih preduzeća kojima je njihovo skladištenje i obrada posao. I tim podacima se vrlo lako može pristupiti.

To je bio razlog zbog koga je Evropska unija donela jednu od najkontraverzniјih zakonskih regulativa – Opštu uredbu o zaštiti podataka o ličnosti, koja iz korena menja način poslovanja svih koji se bave prikupljanjem i obradom ličnih informacija.

ŠTA JE TO GDPR

EU opšta uredba o zaštiti podataka (GDPR) stvorena je radi kreiranja kohezivnih zakona o privatnosti podataka u Evropi koji služe za zaštitu svih građana EU.

Odnosi se na sva tela koja prikupljaju lične podatke.

Pod ličnim podacima se smatra bilo koja informacija koja može da identificiše pojedinca.

Za većinu organizacija, to znači da moraju da se uvedu mere kojima će se zaštititi podaci kako zaposlenih, tako i kupaca i partnera.

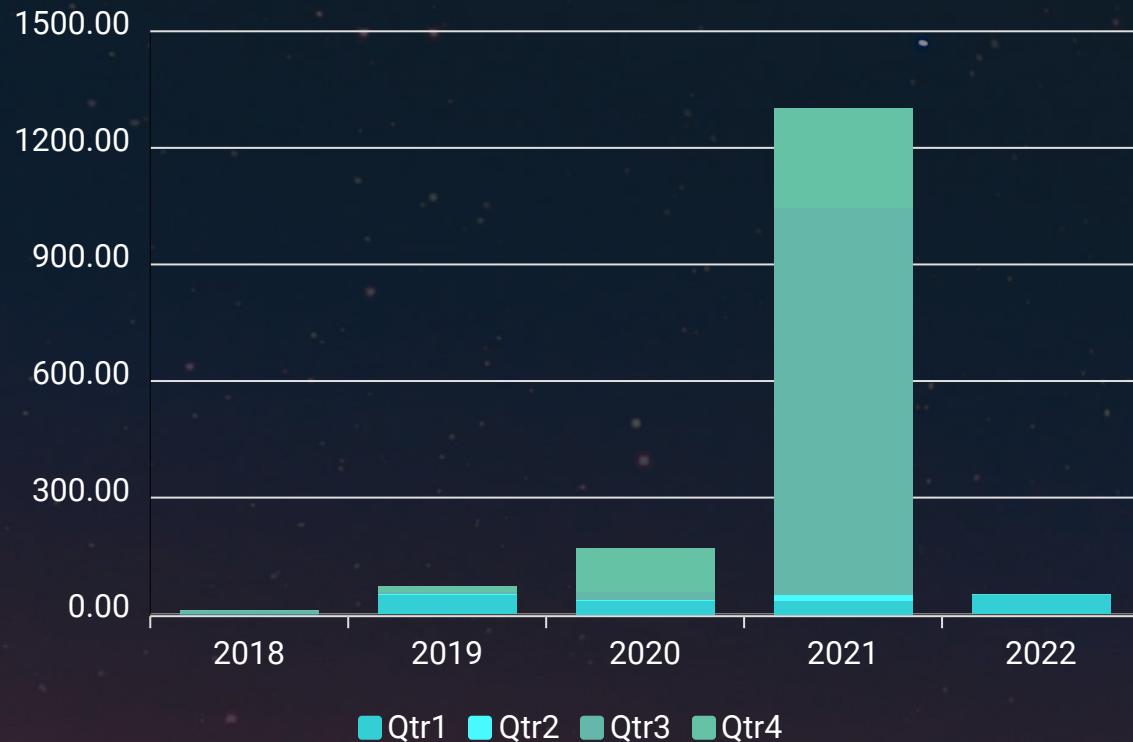
STAVKE GDPR-A

- Opšta uredba o zaštiti podataka primeniće se na sva preduzeća koja obrađuju lične podatke svih osoba koje žive u Evropskoj Uniji, bez obzira na lokaciju preduzeća.
  - Organizacije koje nisu u skladu sa uredbom GDPR mogu biti kažnjene u vrednosti od 4% ukupnog godišnjeg prometa ili 20 miliona evra (šta god je veće).
  - Pristanak mora biti zahtevan na jasan, pristupačan način i mora se razlikovati od drugih stvari. Pored toga, opozivanje pristanka mora da bude jednostavno kao i njegovo dozvoljavanje.
- + • GDPR zahteva da zaštita podataka bude uključena od početka projektovanja sistema, a ne kao dodatak

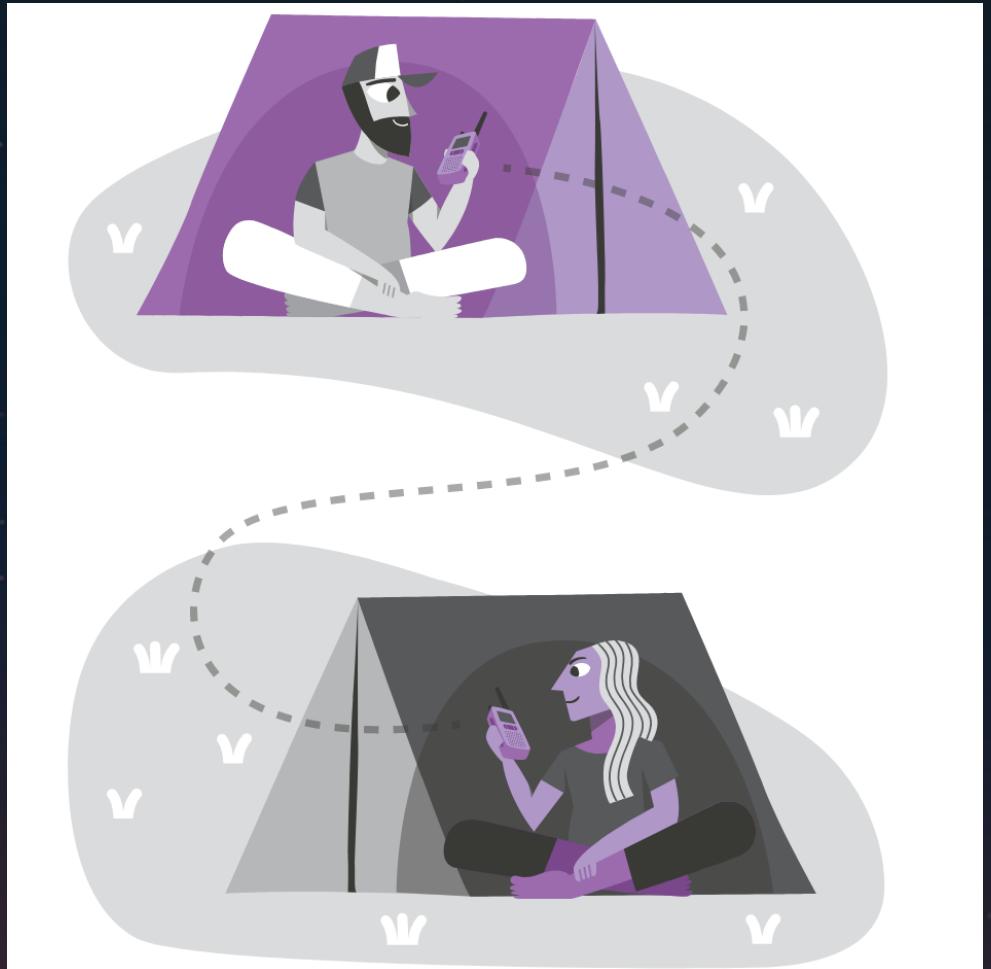
Kazne za nepoštovanje GDPR

vrednost u milionima

broj kazni

SISTEMI ZA ZAŠTITU PRIVATNOSTI

Tails

Tails je kompletan operativni sistem dizajniran da bude korišćen sa DVD i eša, potpuno nezavistan od operativnog sistema koji je na računaru instaliran. To je slobodan softver zasnovan na Debianu.

Tails je sistem čiji je glavni cilj čuvanje privatnosti i anonimnosti. Pomaže da dok koristite internet ostanete potpuno anonimni bez obzira šta pretražujete, a pritom ne ostavljajući nikakav trag.

Tails dolazi sa nekoliko aplikacija koje su konfigurisane kako bi očuvalе vašу privatnost i anonimnost: internet pretraživač, čet klijent, klijent pošte, kancelarijski paket, editor slika i zvuka...

Da li vam odgovara trenutno stanje sa kolačićima i sta bi ste promenili?

Da li smatrate da su kazne adekvatne za narušavanje privatnosti?

Da li znate za neke operativne sisteme kojima je u cilju privatnost i da li bi ste ih koristili?

Hvala na
pažnji!